

ใบความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจสมัยอยุธยา

เศรษฐกิจและการค้า

อาชีพหลักของชาวอยุธยาคือ เกษตรกรรม มีข้าวเป็นผลิตผลที่สำคัญสามารถผลิตได้มากเพียงพอสำหรับพลเมืองของประเทศและยังเป็นสินค้าสำคัญอย่างหนึ่งที่อยุธยาส่งไปขายตลาดต่างชาติเนื่องจากเป็นศูนย์กลางการค้าขายที่สำคัญของโลกดังนั้นอยุธยาจึงมีรายได้จากการค้าทั้งจากการส่งสำเภาไปค้าขายกับต่างประเทศและจากการเป็นพ่อค้าคนกลางโดยราชสำนักตั้งพระคลังสินค้าขึ้นมาผูกขาดสินค้าสำคัญบางประเภทซึ่งพ่อค้าต่างชาติ จะต้องซื้อขายกับราชสำนักเท่านั้น

การค้าขายต่างประเทศ อยู่ภายใต้กรมคลังมีออกญาศรีธรรมราชเป็นผู้ควบคุมดูแล ในระยะแรกนั้นมีการแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือกรมท่าขวา สังกัดออกพระจุฬาราชมนตรีขุนนางแขกซึ่งจะดูแลการค้ากับโลกตะวันตกกับกรมท่าซ้ายสังกัดพระยาไชฎีกราชเศรษฐีขุนนางจีนซึ่งจะดูแลการค้าฝ่ายตะวันออก

ต่อมาในสมัยอยุธยาตอนปลายเมื่อมีชาวยุโรปเข้ามาติดต่อค้าขายมากขึ้นจึงเกิดมีกรมท่ากลางขึ้นมาอีกกรมหนึ่งมีขุนนางฝรั่งดูแลพระมหากษัตริย์และขุนนางมีสำเภาค้าขายกับต่างประเทศ ส่วนมากมีชาวจีนรับจ้างเป็นนายเรือและลูกเรือ สินค้าส่งออกของอยุธยาคือผลิตผลทางการเกษตรเครื่องสังคโลกและผลิตผลจากป่า เช่น งามช้าง หนังสัตว์ ไม้ เครื่องเทศ และแร่ธาตุต่างๆ เป็นต้น รายได้หลักของราชสำนักอีกส่วนหนึ่งมาจากรบรณาการ ส่วยและภาษีอากรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษีการค้าขายกับต่างประเทศ ด้านการค้าภายในย่านการค้าและตลาดใหญ่น้อยตั้งอยู่ทั้งในเมืองและนอกเมือง ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางและเปลี่ยนสินค้า

ส่วนตลาดในกรุงศรีอยุธยามี ๒ ประเภท คือ ตลาดน้ำขนาดใหญ่มีอยู่ ๔ แห่ง และตลาดบกอีกราว ๗๒ แห่ง อยู่นอกเมือง ๓๒ แห่ง อยู่ในเมือง ๔๐ แห่ง ย่านการค้าและตลาดเหล่านี้มีทั้งตลาดขายของสดเข้าเย็น ตลาดขายสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต (ของชำ) และสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของย่านไม่เหมือนกับที่อื่น

ที่มาของข้อมูล

อุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา. (๒๕๖๓). เศรษฐกิจและการค้าสมัยอยุธยา.

สืบค้นเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ จาก <https://www.finearts.go.th/ayutthayahistoricalpark/categorie/history>

